

Teatre del confinament

La situació inaudita d'una societat confinada per la COVID-19 ens ha fet replantejar el model de vida que duem i la condició de ciutadans que ens manca. Altres estats amb més tradició democràtica, com raonava el filòsof Joan Canimas a EL TEMPS, no s'han atrevit a establir un "estat de guerra" com ha fet l'espanyol, que, amb paternalisme patriòtic, ha convertit Espanya en una "caserna". Canimas se sorprenia que hàgim acceptat tan acríticament la intromissió de l'Estat i la militarització de les nostres vides.

Res del que és humà no hauria de ser aliè al teatre. El confinament forçós d'aquesta primavera anòdala ha estat motiu d'inspiració per als dramaturgs en actiu. En són un excel·lent botó de mostra dues obres encara inèdites: *Vida*, de Manuel Molins, una trobada entre amics de l'adolescència, abans de l'esclat de la crisi sanitària, que els afronta a la veritat, i *Confinament*, d'Albert Mestres, un duel verbal entre Neo i Filo, embolicats en una teranyina d'enganys, amb el virus com a amenaça latent.

Vida aplega al voltant d'un sopar una colla de vells amics que han estat convocats per Jaume, un professor universitari de literatura en un bon moment existen-

cial. L'acció se situa a València, a mitjan de febrer del 2020. A més del revulsiu generacional i vital, la vetllada serveix per debatre, amb ironia i humor, sobre política, teatre, cultura, humanisme, sexe... Oberts i progressistes, idealistes o pragmàtics, els cinc amics descobreixen, en plena maduresa, les seves contradiccions i discòrdies petitburgeses, accentuades per la por a la pandèmia.

Més introspectiva, *Confinament* se situa en un espai reclus on Neo intenta convèncer Filo que abandoni la cova solitària per tal de salvar el món. Tots dos mantenen un diàleg beckettian, farcit d'el·lipsis i sobreentesos, circumloquis i falsedats, reiteracions i fugides. Hi plana l'amenaça d'un virus molt letal. Mentre li raja la ferida, Filo es plany del gregarisme amb què els humans actuen, per mor de la seguretat, i del confinament mental, que els atemoreix i els coarta la llibertat.

Des de poètiques diferents, Molins i Mestres treballen sobre bases estètiques sòlides i replecs dramàtics suggestius. Entre els múltiples referents de *Vida*, destaca el film *The party*, de Sally Potter, una comèdia molt teatral rodada en blanc i negre, que també planteja una trobada catàrtica entre vells amics íntims en

temps real. L'intertext de *Confinament* és *Filoctetes*, de Sòfocles, una tragèdia que, segons Jacqueline de Romilly, proposa un debat moral entre l'eficàcia pràctica i l'exigència de l'honor.

Vida i *Confinament* esmolen el sentit crític envers la situació actual. Molins dona versemblança i autenticitat a uns personatges propers amb temàtiques reconeixibles, com ara l'efecte d'una nova pandèmia que ho qüestiona tot. Mestres duu la batalla dialèctica entre un Neopòtem i un Filoctetes hodierns al debat sobre l'ètica del confinament. Tots dos hi aporten una mirada satírica i inquietant, gens complaent, que convida els espectadors a pensar sobre la condició humana. No deixen pas indiferents. El millor teatre és així.

PS: Amb aquest article sobre el teatre del confinament cloc la sèrie començada arran de l'aturada dels teatres i, per decisió personal, la col·laboració fixa a EL TEMPS. Agraïxo de cor a Xavier Aliaga i Manuel Lillo la confiança i la llibertat que m'han regalat durant aquests cinc anys i escaig. També regracio la paciència i la generositat dels lectors que m'heu seguit. Moltes gràcies!

